

oljer under en eventuell blokering av de sjøverts forbindelser å kunne produsere en størst mulig del av brenselet fra egne skoger og myrer. Ikke minst av hensyn til den store betydning det vil ha for en hurtig økning av brenntorvproduksjonen i krisetider, bør selve grunnstammen av brenntorvproduksjonen bevares. Arbeidet for rasjonalisering av brenntorvproduksjonen bør derfor fortsette når torvbrensel kan produseres med økonomisk fordel og uten at fremtidige verdier — altså jordsmonnet — ødelegges. Samtidig bør vi sørge for å holde oss mest mulig a jour når det gjelder nye metoder og fremskritt på det produksjonstekniske område. Det er nemlig — etter mitt skjønn — meget viktig at vi står best mulig rustet til å møte eventuelle brenselkriser slik som forholdene ute i verden for tiden er.

Oslo, den 19. november 1958.

## SELSKAPET NY JORD 50 ÅR.



*Direktør J. Heggelund Smith.*

Selskapet Ny Jord's 50 års jubileum ble feiret 30. september i år med et festmøte i Universitetets gamle festsal. H. M. Kong Olav V var tilstede. Jubileet ble også markert med en stilig festmiddag i Oslo Handelstand samme dag hvor en rekke innbudte gjester deltok.

Selskapets stiftelsesdato er 22. juni 1908 under det opprinnelige navn «Selskapet til Emigrasjonens innskrenkning». Som navnet sier var arbeidet de første årene konsentrert om midler til å innskrenke utvandringen.

Etter et foredrag om «Myr- dyrkning og nyrydning», som ble holdt på Det norske myrselskaps årsmøte i 1911 av daværende nestformann i Myrselskapet, statsråd Johan E. Mellbye, ble interessen

for alvor vakt for bureising som et middel mot utvandringen.

Foredraget førte til innsamling av det såkalte «Myrdyrkningsfondet», som ble administrert av et styre valgt av Emigrasjonsselskapet og Myrselskapet. Midlene skulle nyttes til innkjøp av myrområder for oppdyrking og reising av nye selvstendige bruk. I 1915 ble «Selskapet til emigrasjonens innskrenkning» omorganisert til Selskapet Ny Jord, og nydyrking og bureising ble hovedoppgavene. Samtidig ble

«Myrdrkningsfondet» under Det norske myrselskap overlatt det nye selskapet. Ved Ny Jord's 25 års jubileum skrev direktør Løddesøl en mer utførlig historisk oversikt i Myrselskapets tidsskrift.

Det er et stort arbeid Ny Jord har lagt ned i de forløpne 50 år. Det er kjøpt inn i alt 65 felter med en samlet jordvidde på 236.321 dekar. På disse felter er det utstykket 846 nye bruk og det er hittil dyrket opp tilsammen 22.794 dekar.

Ifølge en statistikk opptatt vinteren 1956—57 hadde 2.233 mennesker sitt hjem på Ny Jord's bureisingsbruk. Den gjennomsnittlige bruksstørrelse var 40,2 dekar. I 1937 opprettet selskapet forsøkgården Moldstad på Smøla, for gjennom forsøk å kunne løse en del av de problemene som oppdyrkingen av disse myrstrekningene hadde reist. Senere er det også blitt satt i gang forsøksdrift i Alsvåg i Vesterålen.

Av den meget innholdsrike og interessante jubileumsmeldingen som selskapet har sendt ut, og som ovenstående tall er hentet fra, heter det i et avsnitt:

«Selskapet Ny Jords virksomhet var i den første 10-års periode preget av utvandringen, i mellomkrigstiden var bekjempelse av arbeidsløsheten en viktig faktor, mens hovedoppgaven etter siste krig har vært å utbygge videre det grunnlag som tidligere var lagt og søke å gjøre bureisingsfeltene til effektive jordbruksbygder. I alle perioder har imidlertid målet vært det samme: Å løse ut mulighetene på våre store udyrkede vidder ved å skape nye jordbruksbygder med selvstendige gårder.»



*Sekretær G. H. Paulsen.*

Av forgrunnsskikkelsene i Ny Jord's virksomhet må først og fremst nevnes statsråd Johan E. Mellbye. Han var med i arbeidet ved selskapets opprettelse og sto som formann i styret fra 1908—1948. Siden 1948 har professor M. Ødelien vært formann i Ny Jord's styre.

Som leder av bureisingsarbeidet ble i 1917 ansatt landbrukskandidat Eystein Gjelsvik. Det var et vanskelig arbeid han tok fatt på, men med sin store faglige viten og et sunt praktisk skjønn, gjennomførte han de planer som ble lagt for selskapets virksomhet. Konsulent Gjelsvik døde i 1950. Fra 1951 ble daværende fylkesagronom i Vestfold, J. Heggelund Smith ansatt som selskapets direktør. Ny Jord's sekretær har siden 1921 vært G. H. Paulsen.